

07 • november 2003

da občutim v sebi le eno veličast vesoljstva tihega

1-6-7-8 uvodnik

2-3 intervju

3-4 www.mladi.com

5 ocene

Jadranka Cergol

V SLOGI JE MOČ, V RAZLIČNOSTI BOGASTVO

Ob anketi, ki jo je za programsko konferenco pripravil SLORI in na katero so odgovarjali mladi, je med drugim izšlo, da si mladi želijo enotnega političnega nastopanja: 80% mladih soglaša s trditvijo, naj bo manjšina enotnejša in naj premosti politično razdvojenost. Vse to v duhu gesla: "Ne beli, ne rdeči, enotni!" oz., kot je napisal eden od anketiranih: "Bodimo enotni, ker smo najprej Slovenci in šele nato politično opredeljeni!"

Zelo lepe misli, usmerjene v bodočnost, ki nam vlivajo upanje in so končno tudi starejši generaciji v dokaz, da kljub vsemu mladi niso tako brezbrizni do dogajanja v zamejstvu, da jim je pri srcu usoda slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Enotni, torej. A pri vsem tem se poraja seveda veliko vprašanj: enotni v čem?

Nedvomno je, da si mladi želijo enotnega političnega

(dalje na 6. strani) ☞

BOGASTVO RAZLIČNOSTI

- obračun z generacijo pred našo -

Priznam, da je tema, ki se je lotevam, blazno neaktualna in morda nekoliko oguljena, saj se o tem - bogastvu različnosti, namreč - govori domala ves povojni čas, s posebnim poudarkom na sodobnosti, ki ima različnost za eno svojih največjih vrednot.

Kljub vsemu ...

Dajmo še enkrat natrositi par podatkov, zakaj naj bi bila različnost bogastvo.

Ponavadi se o različnosti govori v trenutkih, ko se soočamo z drugačnimi ljudmi po rasi, mišljenju, veri, morda narodnosti in še čem. V naši preljubi in premajhni zamejski družbi, pa je različnost zaznamovana z negativnim pojmom in ovekovečena v klasični razdelitvi med "bele" in "rdeče" (sicer ... bele in rdeče kaj???) , za katero se moramo zahvaliti generaciji, ki je rojena takoj po vojni. Zanimivo je predvsem to, da, če si slučajno bil nekoliko "neuvrščen" in si morda sprejemal vrednote

David Bandelli

(dalje na 6. strani) ☞

O ZDRUŽEVANJU IN VREDNOTAH

V zadnjih letih se v družbi nešteto krat pojavlja pojem "združevanje", ki je lahko zelo koristen, a istočasno lahko pomeni tudi neko izgubo. Poglejmo, zakaj.

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika najdemo pod geslom "združevati se" več obrazložitvev. Dve nas pobjže zanimata: "iz dveh ali več samostojnih enot nastajati nova, večja enota" in pa "začenjati delati, delovati skupaj zaradi skupnih ciljev, koristi". Sprašujem se, katera od dveh je bolj primerna pri opisu načrta združevanj v naši slovenski skupnosti v Italiji. O združevanju je bil namreč govor na programski konferenci. Svojo pozornost bi rad osredotočil prav na problematiko združevanja zamejskih medijev, okrog katere se je na PK vršila nekoliko polemična, a po mojem mnenju potrebna razprava. Neprimerenost združevanja medijev bi lahko veljala tudi kot primer

za neumestnost združevanja nekaterih kulturnih društev in ustanov.

(dalje na 6. strani) ☞

PROGRAMSKA KONFERENCA: NAŠ PRISPEVEK K DEBATI

DVOJČKI IN SIROTE

"Ker je sredstev premalo za vse, sta odprava dvojnikov in združevanje nujna, predvsem ko gre za sorodne dejavnosti, (...) tudi ljubiteljske, zborovske, itd." (Programska konferenca, iz "kažipotov" v uvodnem poročilu o kulturi.)

Združevanje je menda čudežna beseda, ena od tolikih, ki naj bi omogočale, da bi se nam, Slovincem v Italiji, "vremena zjasnila". Kaj pa je sploh združevanje? Kakšne so njegove oblike in kako se udejanja? Na osnovi česa naj združujemo, kako naj združujemo, od zgoraj ali od spodaj? Seveda sta dve smeri: pri prvi gre za pragmatično odločitev vrhov, ki se nato prenese na vse, pogosto na osnovi ekonomskih in kvalitativnih pokazateljev, pri drugi pa je sad neke osnovne skupne želje, ki se potem odraža v enotnem delu različnih predstavnikov. Prva smer predpostavlja kompromise, razumsko usklajevanje, ker pač prihaja iz "glave", druga pa se po-

Niko Tul

(dalje na 6. strani) ☞

ZAKAJ JE PROGRAMSKA KONFERENCA VAŽNA ZA NAS MLADE

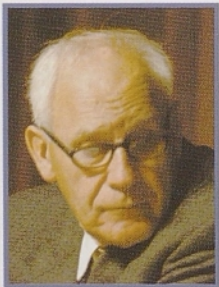
Intervju s predsednikom SSO Sergijem Pahorjem

TUDI RAST NA PROGRAMSKI

Na programski je bila tudi Rast! Na neskončno dolgem maratonu govorov in govoranc... Kot najmlajša udeleženka med samimi zelo pomembnimi ljudmi... Tako se je tudi sama sebi naenkrat zazdela sila pomembna... Kakšen vtis je torej odnesla najmlajša udeleženka programske konference? O programski konferenci je bilo povedano že dovolj lepih in visokodonečih besed s strani kvalificiranih osebnosti, tako da je ta skromni komentarček le mala vžigalica na velikem kresu.

Programska konferenca je bila celo prepodrobna analiza stanja naše manjšine, ki je zahtevala nadčloveško zbranost "ubogih" udeležencev za skupnih enajst ur. Mnogo informacij je bilo na žalost razumljivih le strokovni publiki, ki pa je bila z dotičnimi problemi že seznanjena. Hmm, hmmm...

Najpomembnejši korak PK pa je bil gotovo zblíževanje vseh koščkov te naše velike zamejske sestavljanke. Upajmo le, da jo bomo kmalu končali sestavljati... po več kot 50 letih...

V soboto, 8. septembra, je v dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici potekal sklepni posvet, s katerim se je zaključila vsemanjšinska programska konferenca, ki sta jo sklicali Slovenska kulturno-gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij.

Mnogi so ta dogodek označili za zgodovinski preobrat, saj se je končno začel proces zblíževanja različnih komponent manjšine. Koliko pa bodo ti dobri nameni obrodili konkretne sadove, je stvar časa.

Bodo uspeli naši junaki premostiti pregovorno slovensko nesložnost in preiti od lepih besed in dolgih govorov k dejanjem? O tem smo se pogovorili z enim izmed direktno soudeleženi, s predsednikom SSO Sergijem Pahorjem.

V uvodnem posegu ste rekli, da programska konferenca ni kongres slovenske manjšine. Kaj pa sploh je programska konferenca?

Programska konferenca je razmišljanje tistih, ki hočejo delati za to, da bo manjšina obstala, se okrepila in da bo imela možnosti razvoja. To predvsem v pogledu na nove rodove, nove generacije, ki imajo nekoliko drugačne poglede do problemov, ki so življenjsko važni za manjšino, kot jih ima naša generacija.

Katere so novosti, ki jih je oziroma jih bo prinesla programska konferenca? Katere predloge bi Vi izpostavili?

Novost je, da smo s programsko konferenco dobili sliko, s katero bomo lahko operirali, da bomo sploh vedeli, pri čem smo. Analiza situacije pa ni dovolj, moramo pogledati naprej, se pravi, da naj to sproži nek proces skupnega razmišljanja o naši bodočnosti.

Kaj pa glede nas mladih?

Mislím, da moramo od mladih preko šole, preko mladinskih organizacij in preko športa doseči, da bodo nadaljevali delo, ki smo ga opravili mi doslej. Mi smo delali dobro ali slabo - kakorkoli boste vi ocenjevali - ampak nadaljevati moramo in zato se morajo mladi vključiti v ta proces.

Meníte, da so predlogi, ki ste jih predstavili, konkretno res izvedljivi?

Mislíte, da so zamejci pripravljene premostiti svoje predsotke in kampa-nilizem?

Tudi Rast med pomembnimi ljudmi na programski v Gorici (foto KROMA)

☞ (dalje s prejšnje strani)

Mislím, da to premoščamo, da se filozofija sodelovanja utrjuje, se krepi, ker nas bo sicer premalo, da bi lahko vsak zase vodil neko tako manjšinsko politiko.

Kako se lahko po vašem mnenju uskladi težnja po skupnem nastopanju z zagotovitvijo avtonomije in pluralnosti?

Skupno nastopanje pomeni najprej dobiti skupno predstavništvo. Danes smo slišali politike, ki so se ogrevali za skupno predstavništvo, razumeli so potrebo po tem skupnem telesu, kar pomeni, da bomo lahko o tem še naprej razpravljali. Nimamo še urejenih načrtov, nimamo še točnega projekta, vendar mislim, da so dozoreli časi, da bomo

lahko prišli do skupnega predstavništva. To je potrebno zato, da lahko koordinirano in sistematično nastopamo v odnosih do drugih, tako do Rima, deželne uprave, kot do Slovenije, ki nam stoji ob strani in ki nas zvesto podpira.

Hvala za pogovor.

Sara Magliacane

MOSP IN SKK ODPIRATA SVOJA VRATA NOVIM ČLANOM

Tudi letos bosta MOSP in SKK ponudila "pokvarjeni in nepokvarjeni" slovenski mladini kar precej priložnosti, da se kulturno "izživlja" z raznoraznimi krožki, predavanji, natečaji in zabavami. A gremo po vrsti...

Nedelja, 16. novembra 2003, 19.15: v Peterlinovi dvorani se je začel "Dan odprtih vrat", ki je bil obenem tudi otvoritev sezone za mlade mospovce in še mlajše predstavnike SKK-ja. Predsednik MOSP-a Štefan Pahor je na kratko predstavil večer in obenem sezono, ki se je po posameznih krožkih že uspešno začela. Tako j

zatem pa je pustil oder članom gledališkega krožka SKK, ki so pod vodstvom Lučke Susič predstavili okusen odlo-mek "Enciklopedije humorja", to je kratek gledališki prizor, ki ga je napisal Žarko Petan, za oder pa ga je priredila in režirala Lučka Susič. Prvič je bil uprizorjen na letošnji Dragi mladih. Sledila je plesna točka skupine Shalom, ki nam je prikazala hip hop koreografijo (zamislili sta si jo Janja Žiberna in Raffaella Petronio), med katero so se nekateri fantje in dekleta spustili v pravcate akrobacije. Takrat mi je postalo jasno, da sem očitno prestar za nekatere aktivnosti, predvsem tiste, ki zahtevajo fizične spretnosti... star sem sicer komaj 21 let, ampak še zdaleč ne morem delati akrobacij, ki so jih zmožni le nekaj let mlajši fantje in dekleta skupine Shalom!

ČASNIKARSKI KROŽEK

Predstavitvev krožkov je bila naslednja točka večera: takoj naj povem, da bodo v tej sezoni delovali štiri krožki. Prvi, ki se je že začel, je

Zgoraj: akrobacije plesne skupine Shalom na Dnevu odprtih vrat (foto KROMA)

Levo: prvo srečanje časnikarskega krožka, ki ga vodi Breda Susič (foto KROMA)

Udeleženci Dneva odprtih vrat (foto B. Susič)

časnikarski, ki ga spretno vodi Breda Susič, s pomočjo kate-re se bodoči "Brezigarji" spopadajo z vsem tistim, kar je potrebno za pisanje dobrega članka. Priporočamo ga vsem tistim, ki si želijo sodelovanja z raznoraznimi mediji in čutijo potrebo po strokovnejšem pristopu do pisanja. Časnikarski krožek ima srečanja enkrat na

Siddharta novi bralci Rasti (foto T. Susič)

Člani mednarodnega krožka na seminarju v Romuniji (foto M. Feruglio)

mesec: naslednjič se sestane-mo 9. decembra ob 18h v ulici Donizetti 3. Lahko pristopijo tudi novi člani!

GLEDALIŠKI KROŽEK

Gledališki krožek SKK deluje že nekaj let. Tudi letos bo mlade igralce "krotila" Lučka Susič, ki ima kajpak že dolgo vrsto izkušenj z mladinskim gledališčem in je svoje igralce peljala že po vseh znanih in neznanih odrih zamejstva (pa tudi zdomstva in Slovenije), tako da je kvaliteta tega krožka zagotovljena. Če vas zanima nastopanje na odru, je ta krožek tisto, kar iščete! Skupino bodo letos sestavljali predvsem višješolci iz prvih treh letnikov. Vaje bodo potekale enkrat tedensko.

MOSP-ROCK

MOSP-Rock je krožek, s katerim se mospovci lahko ponašajo, saj ga ni mogoče najti drugod. MOSP-Rock je nastal z namenom, da bi izkušnje, ki smo si jih pridobili z organiziranjem šestih zamejskih rock festivalov in drugih posameznih koncertov, posredovali tudi drugim. Krožek je seveda namenjen ljubiteljem glasbe, kdor se bo vanj vključil, se bo spopadel z izzivom organiziranja rock koncertov in festivalov, najzanimivejša plat vsega tega pa je seveda ta, da je možno na tak način spoznati rock osebnosti zelo od blizu (letos smo npr. šli na kosilo s člani skupine Siddharta - in so častili oni!!!).

MEDNARODNI KROŽEK

Zadnji krožek, ki ga nudimo, je mednarodni krožek oz. MOSP-international. Kaj pomeni to? MOSP je član mednarodne organizacije YEN, ki jo sestavlja 26 mladinskih manjšinskih organizacij iz cele Evrope. MOSP seveda zastopa Slovence v Italiji. Cilj mednarodnega krožka, ki ga bosta vodila Matjaž Jaklič (ki je podpredsednik YENa) in Matteo Feruglio (ki v Rasti poroča o delovanju MOSP-international), je vključevati

mlade v aktivnosti, kot so organiziranje izmenjav med posameznimi manjšinami in priprave mednarodnih seminarjev. V okviru mednarodnega krožka se tudi sami udeležujemo seminarjev, ki jih organizirajo druge manjšine. Stvar bi se lahko zdela precej birokratska in dolgočasna, lahko pa zagotovim, da je celotna zadeva nesramno neformalna, predvsem seminarji so zelo lepa priložnost za zabavo in spoznavanje mladi-ne iz cele Evrope. V tej sezoni nas čaka priprava na udeležbo na Easterseminarju pri danski manjšini v Nemčiji, priprava dveh publikacij z navodili, kako organizirati mednarodne izmenjave in priprava prihodnjega jesenskega seminarja. MOSP bo namreč prihodnjo jesen organiziral seminar, ki vsako leto poteka pri drugi manjšini. Pravzaprav se je naša letošnja sezona začela že septembra, ko nas je dolžnost klicala v daljno Transilvanijo, kjer je madžarska manjšina gostovala letošnji jesenski seminar. Tam smo Matjaž, Danilo in podpisani spoznali tamkajšnjo manjšinsko realnost (ki je precej drugačna od naše - v Transilvaniji živita dva milijona Madžarov - ena sama manjšina premore torej več kot ves slovenski narod!!) ampak o netopirjih - razen tistih, ki so na etiketah vinskih steklenic - ne duha ne sluha.

DAN ODPRTIH VRAT VSAK MESEC

Večer "odprtih vrat" se seveda ni mogel zaključiti brez zakuske, nazadnje pa moram dodati, da se bo dan odprtih vrat v Peterlinovi dvorani odvijal vsaj enkrat mesečno (navadno drugo nedeljo v mesecu), ko bodo na sporedu ogledi filmov, fešte in družabne igre na Playstation!!!!

Matteo Feruglio

MATRIX REVOLUTIONS

(ZDA, 2003) 129 min

Režija in scenarij: Andy in Larry Wachowsky

Kot se verjetno dobro spominjajo vsi strastni ljubitelji filmov, ostane Neo (Keanu Reeves) ob koncu drugega filma iz trilogije Matrix brez moči, ujet v "nikogaršnjem svetu" med računalniškim programom Matrix in svetom strojev. Morpheus (Laurence Fishburne) se mora sprijazniti z odkritjem, da je tisti, v katerega je verjel in upal vse življenje, samo še en proizvod nadzora, ki so ga ustvarili stvarniki računalniškega programa Matrix.

V tretjem, sklepnem delu trilogije doseže vojna med človekom in stroji vrhunec. Vojska Ziona se pod vodstvom pogumnih oseb, kot sta Zee (Nona Gaye) in Otrok (Clayton Watson), z vsemi močmi trudi, da bi odbila napad strojev. Tudi v tretjem delu se pojavi zlobni program Smith (odlični Hugo Weaving), ki postaja iz minute v minuto močnejši. Ušel je namreč izpod nadzora strojev in grozi, da bo uničil tako resnični svet kot program Matrix. Orakelj (Mary Alice) posreduje Neu zadnje napotke, ki jih ta sprejme, čeprav ve,

da je Orakelj samo program in da so tudi njene besede lahko laž. Zadnje upanje za svet, ki mu grozi uničenje, predstavlja dolgo in nevarno potovanje Nea in Trinity (Carrie-Anne Moss) v jedro mesta strojev. Vojna je tik pred razpletom in Neo čaka usodno soočenje z neizprosnim Smithom. Od izida tega soočenja je odvisna prihodnost človeštva in strojev.

Kot je bilo pričakovano, tretji del trilogije ne izpolnjuje obljub, ki nam jih je postavil prvi del. Če je bil prvi Matrix izredno originalen in zabaven, drugi navdihnen in filozofski, tretji prepogosto zapade v dolgočasnost absolutno predolgih prizorov - kot je napad strojev na človeštvo. Nekateri prizori so nehote smešni in brez pathosa (glej neskončno dolgo zadnje slovo med Neom in Trinity). Očitno je, da sta tokrat brata Wachowsky izgubila nadzor nad situacijo in podlegla prizadevnosti, ki je zaznamovala njuna prejšnja dva filma.

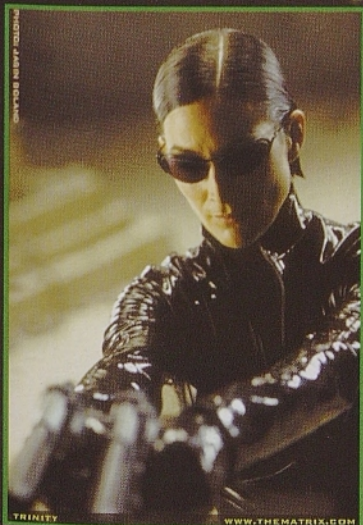
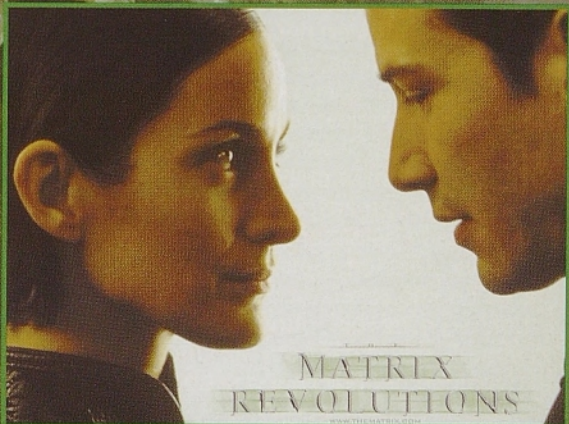
Nedvomno pa predstavlja zaključni del filma, v katerem se Neo spopade z agentom

Smithom, pravi znanstveno fantastični spektakel. Dvajsetminutni prizor, ki ponazarja običajni boj med dobrim in zlim, je iz tehničnega vidika brezhiben in res vznemirljiv.

Za zaključek pa bi še dodal, da je bolje, če si pri takih filmih ne postavljamo odvečnih vprašanj in spremljamo zgodbo s srcem raje kot z racionalnostjo, drugače tvegamo res veliko razočaranje.

Zanimivost: Gloria Foster, ki igra očarljivo vlogo Oraklja v Matrix Reloaded, je podlegla bolezni takoj ob koncu snemanja drugega dela trilogije. Zaradi tega so v tretjem delu angažirali drugo temnopolto igralko, Mary Alice.

Peter Raseni

EVERYTHING THAT HAS A BEGINNING HAS AN END

☞ (dalje s 1. strani)

nastopanja, enotnosti pri pogajanjih s slovenskimi in italijanskimi institucijami, kjer naj bo prvi interes predvsem življenje in delovanje slovenske narodnostne skupnosti. A vse to pomeni, da si mladi želijo enotnosti tudi pri kulturnih društvih, mladinskih skupinah, večjih ali manjših organizacijah? Osebnostno mislim, da ne.

Če samo pomislim na situacijo, ki mi je trenutno najbližja, in sicer na odnos med skavtsko in taborniško skupino, mislim, da, če bi se sedaj postavilo vprašanje, ali združimo ti dve organizaciji v eno samo oz. recimo v eno organizacijo z dvema različnima podskupinama ali z dvema različnima

oblikama vzgoje, nihče ne iz taborniškega ne iz skavtskega vodstva ne bi privolil v tako združitev. Podobno se ljudje večkrat posmejemo, ko pomislimo, da ima marsikatera vaška skupnost pri nas dve kulturni društvi, dva kulturna domo-

☞ (dalje s 1. strani)

enih in drugih, se pravi, da si nekoliko bolj razmišljal s svojo glavo in te - posledično - ni bilo mogoče uvrstiti v en ali drugi krog, si bil skoraj označen za brezidentitetnega človeka, celo brezhrbteničnega in morda si bil zato potisnjen v kot (zamejske) družbe. Sam se vprašujem, zakaj ravno belo in rdečo barvo. Ali ne bi imelo iste veljavnosti, če bi bili črna in plava. Morda tisti, ki si je ti dve barvni oznaki izmislil, je navijal za Vicenzo...

Dobro, šalo na stran (na katero stran, levo ali desno?) in oglejmo si dejstva: iz tega boleznega barvnega razdeljevanja in ločevanja so nastajala tudi društva, ki jih je danes po naših vaseh in mestih kar veliko. Seveda so tudi društva morala imeti svojo "društveno barvo", ki je bila lahko bela ali rdeča, barvna diktatura namreč ni predvidevala odtenkov. No, in ker nekemu je bila bela barva bolj všeč kakor rdeča, (meni sicer ne, če vam priznam) je prišlo tudi do situacij, ko je npr. "belo" društvo za zaščito borovih prelcov nastalo zraven "rdečega" istoimenskega in istosmiselnega društva, v isti vasi, kajpada. Seveda se je dogajalo tudi obratno (da ne bo kdo rekel, da ne pazim na par condicio).

Leta so minevala, otroci so se rojevali, borovi prelci so umirali, dve društvi sta bili znatno preveč za zaščito tako majhne populacije teh škodljivcev. Kaj zdaj?

☞ (dalje s 1. strani)

V samem središču polemike je bil predlog poročevalca, da bi se v bližnji prihodnosti vzpostavilo tesno povezovanje med Novim glasom in Primorskim dnevnikom (ter Domom in Novim Matajurjem). Pri tem naj bi se pozabilo na predsodke, in sicer da je (citiram) "PD v rokah levice, NG pa v rokah klerikalcev". Lepo je slišati, da morajo ljudje v glavi zbrisati te predsodke. Žal pa se v praksi to ne dogaja.

Sam ne nasprotujem združevanju. Dobro vemo, da je vedno manj finančnih sredstev na razpolago. Zato bi združevanje pomenilo tudi to, da gredo finančna sredstva v roke samo ene organizacije. Toda ne moremo gledati na združevanja v optiki, da bo koristnik interesov le en sam. Kaj bi namreč pomenila združitve Novega glasu s Primorskim dnevnikom? Je morda v ozadju le en cilj, to je pretok vseh finančnih sredstev edinemu slovenskemu dnevniku? Ker je o ozadjih težko pisati, ker bi verjetno le ugibali o stvareh, ki so večje od nas, si raje postavim konkretnjša vprašanja, na katera pa lahko poiščem odgovore:

ali bi ta združitev res pomenila nastanek nove in večje enote? So res cilji Primorskega dnevnika

☞ (dalje s 1. strani)

raja v srcu, v čutenju raznolikih "udov", ki se zavedajo skupnega "telesa".

Sam zagovarjam drugo pot, še posebno ko govorimo o kulturi oz. o vseh izrazih ljubiteljskega delovanja. Za marsikoga drugega pa je prva pot prava

in je slika že jasna: usklajeno delovanje "krovnega dvojčka" naj se prenese čimprej v vse kotičke našega prostora in v vse odtenke naše dejavnosti. Pri tem pa je seveda izvzeta politika - tam po mnenju nekaterih še vedno potrebujemo idejno različnost in bogastvo delitve na stranke vseh barv. Če strnem: civilna družba - tudi to je čarobna skovanka današnjega časa - naj bo enotna v vsem razen na volitvah.

Takšno razmišljanje meji po mojem mnenju že na bolešno razdvojenost, če ne celo na shizofrenijo. Poglejmo si v oči in povejmo iskreno in glasno: smo enotni ali nismo? Seveda nismo, saj nas nič več ne družijo, niti jezik in narod. Kako naj si drugače razlagamo tako različen odnos do slovenščine in slovenstva, ki gre od ljubezni in spoštovanja do brezbrčnosti in (včasih celo) zaničevanja, da ne govorimo o emonizaciji vsakršne rodoljubne geste, ki jo široko-razgledani uradni misleci takoj ožigosajo za nacionalizem? Čudežnim besedam ne verjamem, cenim pa majhna,

va, dva prostora za šagre, včasih pride celo do dveh mlajev... A če bi se sedaj postavilo vprašanje o združitvi teh skupin, mislim, da bi bil odgovor prav tako negativen. Drug primer, ki je meni tudi zelo blizu, je primer društev, ki delujejo v okolici Škednja in Kolonkovca. Trenutno obstajajo tri društva: PD Kolonkovec, Dom Jakoba Ukmarja in KD Ivan Grbec, ki ob večjih prireditvah že nekaj let tesno sodelujejo, mogoče zaradi premajhnega števila ljudi, mogoče zaradi pomanjkanja moči in sredstev, mogoče pa samo iz želje po sodelovanju. Kakorkoli že, vsa ta društva prirejajo skupno Prešernovo proslavo, morda tudi v duhu gesla: v slogi je moč. A kljub vsemu ni nikoli prišlo do zamisli, da bi vsa ta društva združili v eno samo, ki bi lahko nudilo različne interesne dejavnosti.

Pri vsem tem pa se postavlja problem finančnih sredstev, ki ni zanemarljiv. Treba je priznati, da je denarja vedno manj in vedno manj ga bo. Res je na primer, da je zelo težko v eni vasi vzdrževati veliko infrastruktur in institucij, ki so včasih dvojniki. Zato je nujno, da razmišljamo o tem, kako racionalizirati sile

Kvaliteta je možna tudi brez združevanja. Zbor Hrast na nastopu v Arezzu

O združitvi ni govora, saj so eni štiti prelece v svojem naravnem okolju, drugi so jih raje prenesli v zato specializirane laboratorije, enim je bila bolj pri srcu rast škodljivca, drugim pa rast bora. Poleg tega ne gre spregledati najpomembnejšega dejstva: enim je bila všeč rdeča, drugim pa bela barva ...

Kako se je vsa ta stvar končala?

Poznate vi kako društvo za zaščito borovih prelcov v zamejstvu?

Da pa ne bo basen brez poante ...

Verjamem, da je združevanje "različno mislečih" društev precej nemogoče. Potrebno pa je vedeti, ali je ovira različna metoda, mišljenje ali če je to "barvni okus". Naj navedem primer?

Taborniška in skavtska organizacija sta si v bistvu precej sorodni, imata pa eno temeljno razliko: pojmovanje religioznosti kot drže, ki je pomembna za otrokov razvoj in vzgojo. Tu gre za temelje, ki jih ne moremo spodkopavati in zato bi bila združitev teh dveh organizacij nemogoča, ker bi ena ali druga izgubila svojo specifikko.

Bolj me skrbi npr. dejstvo, da v eni in isti vasi

in Novega glasa enaki?

In tu se že pojavlja problem obeh taborov: t.i. "belih" in "rdečih". Zakaj je skoraj nemogoča spojitev Novega glasu s Primorskim dnevnikom? Časopisa imata različno vlogo v družbi. Novi glas kot tednik posveča veliko prostora krajevnim dogodkom, poleg tega najdemo vedno politične, gospodarske in verske članke, obstajajo pa še druge rubrike. Primorski dnevnik naj bi redno poročal o krajevni stvarnosti, žal pa opažamo, da nekaterim dogodkom posveča premalo pozornosti.

Novi glas daje poudarke določenim vrednotam (krščanskim) in političnim opcijam (samostojnemu političnemu nastopanju Slovencev v Italiji), ki jih Primorski dnevnik še vedno pre-pogosto zanemarja.

Če se to dogaja, ne moremo govoriti o brisanju pregrad v naših glavah. Naj tednik NG razvrednotimo v prilozi PD? Mislim, da bi to pomenilo samo in enostavno utišanje enega dela manjšine, ki verjame v prej omenjene vrednote.

V času, ko bi nekateri tako radi uveljavili združevanje na medijskem ali kulturnem področju, se po drugi strani nočejo sprijazniti z

vsakdanja prizadevanja posameznikov, ki zastavljajo svoje moči in svoj čas za dobrobit tega prostora in skupnosti. Ta trenutek pa najbrž zahteva še neko znatno učinkovitejšo skupinsko "zdravilo", v katerem bi se zvarile sledeče sestavine:

- zvrhana mera kulture življenja zaobsežena v skrbi,

tudi gmotni, za sedanje in bodoče družine (npr. z ustanavljanjem zasebnih slovenskih otroških jasli, z organiziranjem službe za družinsko svetovanje, ipd.), v prizadevanju za čim boljše pogoje šolanja za mlade, predvsem na strokovni in univerzitetni ravni, v ovrednotenju vseživljenjskega izobraževanja za odrasle in, nena zadnje, v trajnem socialnem delovanju v prid ogroženih slojev in oseb s posebnimi potrebami;

- pravšnji odmerek smisla za skupnost in zavesti pripadnosti, začenjen z narodnim ponosom, da bi naše vasi ne postale samo prenočišča, da bi nam besede "Slovenija", "Slovenci" in "slovenstvo" ne povzročale alergičnih šokov, da bi vedeli vsaj, kdo in kaj smo, preden se gremo sožitja s sosedi druge/ih narodnosti;

- mikroskopsko zagotovilo, da je, kljub različnim barvam in volilnim programom, vsem našim politikom, od krajevne preko deželne in vsedrjavne, pa do evrop-

in bolje uporabiti naša sredstva in energije!

Iz vsega navedenega naj torej strnem svoje razmišljanje: seveda moramo biti enotni - enotni v političnem nastopanju, a vsak naj v sebi ohrani svoje osebne lastnosti, kajti razlika v svetovnonazorskih gledanjih, v interesnih dejavnostih, enostavno v druženju s sebi enakimi ljudmi lahko predstavlja za manjšino samo obogatitev. Treba je torej stremeti po dialogu. Ampak ne po tistem dialogu, ki cilja samo k temu, kdo bo več dosegel, kdo se bo izkazal za boljšega, kdo bo znal ohraniti svoj stolček, kdo bo znal uveljaviti svoje. Tak dialog ne bo obrodil dobrih in sočnih sadov. Učimo se, vsi skupaj, konstruktivnega in odprtega dialoga, učimo se sodelovanja med sabo, učimo se drug od drugega in učimo se skupaj reševati probleme, ne problemov svojega vrtička, ampak probleme celotne skupnosti... vedno in vsekakor s prijaznim nasmehom na obrazu in s srcem, polnim prepričanja, da smo ena sama enotna mavrična skupnost, ki harmonično združuje široko paleto barv. "Kadar zahrope sivo / izdihuješ modrino / in ko te zagrinja plavo / se vzdigaš rdeče / in ko te požira rdeče / orumeniš / in ko te razjeda rumeno / ozelenevaš / v pisanih sragah obležiš / in na prsih / mavrični ščit." (Alenka Rebula Tuta)

Jadranka Cergol

delujeta dva mešana pevška zbor. Kar pomeni DVOJNO število vaj, DVE zborovodji in posledično POL možnega števila pevcev in POL možne kvalitete.

Kaj sem zdaj povedal o bogastvu različnosti?

Le to, da je različnost bogastvo, če iz dveh polov (ali če hočemo iz dveh barv) stopimo EN skupni korak naprej in se medsebojno obogatimo. Če pa vleče vsak svoj konec vrvi v imenu branitve trdnjav, ki danes ne obstajajo več, se bo zgodilo lahko najhujše.

Kaj pa z združevanjem?

Narava sama bo poskrbela, da bomo Slovenci v Italiji v bodoče prisiljeni imeti manj "dvojnikov", ker nas enostavno ne bo dovolj.

Boleče, a nujno.

In pazite ...

Vse to zaradi tistega ločevanja v dve barvi, za katero se v imenu svoje generacije iskreno zahvaljujem vsem, ki so temu botrovali.

Vnaprejšnje čestitke, da ste s tem uničili bodočnost slovenske narodne skupnosti v Italiji. Čez petdeset let boste uživali sadove tega, kar ste sejali. Oz. kar ste izruvali.

To sporočilo je namenjeno samo tistim, ki jim različnost ni bila bogastvo, ampak povod za bojevanje.

David Bandelli

dejansko združitvijo tudi na političnem področju - kar je po mojem mnenju bistveno važno ter primarno. Zamejci imamo samo eno politično stranko, to je Slovensko skupnost, ki nas predstavlja ter ščiti naše interese. Nekateri jo še vedno imajo za stranko "belih" in jo radi izpodrivajo s prizorišča dogajanj. Zakaj tu ne govorijo o premoščanju nevidnih pregrad in predsodkov? Prav pri zadnjih deželnih volitvah je stranka SSK podčrtala pomen skupnega nastopa, a s tem združevanjem se vsi Slovenci niso strinjali. Ali se nekateri bojijo večje moči tega političnega subjekta in da bi pri tem združevanju ne imeli tistega ugleda in odločilne moči, ki jo drugod imajo? Morda sem preveč polemičen, a žalostno ugotavljam, da je slika dogajanj prav ta.

Dejstvo je, da se pregrade v naših glavah ne bodo tako hitro zbrisale. Združevanja pa so pomembna in potrebna le v optiki zasledovanja skupnih ciljev. Ti morajo težiti k ohranitvi naših vrednot. Živimo v vedno bolj kaotičnem svetu, kjer je nešteto političnih pogledov ter struj. Krščanstvo pa je vrednota, ki ne bo izumrla, ki ni labilna, in naše življenje - v tem primeru našo skupnost - moramo graditi na solidnih vrednotah, v kate-re marsikdo - tudi med mladimi - iskreno verjame.

Marjan Drufovka

ske ravni skupna moralna zavezanost slovenstvu, ki jim omogoča, da po svoji vesti oporekajo strankarskim usmeritvam, če te

niso v korist naše narodne skupnosti; sicer je to malodane utopično, zato bi lahko uvedli možnost političnega delovanja po načelu interesnega lobbyja - slovenskega v tem primeru -, vključno z javno in pisno predvolilno obvezo vseh kandidatov, ki bi radi iztržili svoj glas v naši skupnosti.

Morda bi se na ta način stanje našega narodnega telesa izboljšalo in bi iz tega resnično vzklila skupna želja po sodelovanju med različnimi sooblikovalci družbenega in kulturnega utripa. Ta želja bi lahko v doglednem času celo privedla do združevanja brez strahu pred obubožanjem in izgubo določenih vrednot, saj bi bila v osnovi vsega zavest o enakosti in enakopravnosti različnih duš, zavest, ki bi presegala umetne delitve, ki so jih v našo skupnost v preteklosti vnašali zunanji ideološki dejavniki.

Kdor pa vztraja pri "kirurških posegih" za združevanje "dvojčkov" na osnovi izključnega merila namembnosti denarnih sredstev in neke namišljene kvalitete na račun množičnosti, naj se zaveda, da bo na ta način ustvarjal samo... sirote!

Niko Tul